

UCHWAŁA Nr XV/131/20
RADY GMINY PADEW NARODOWA
z dnia 30 listopada 2020 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 713 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 6 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 821) **Rada Gminy w Padwi Narodowej uchwala co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Padew Narodowa.
- § 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Oświatowo-Socjalnej.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
[Podpis]
Jarosław Bisk

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

I. WSTĘP

Podstawowym i naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka jest rodzina. Dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje samorząd i instytucje zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Występowanie trudności czy problemów stanowi potencjalne ogniwo zagrożenia nieprzystosowaniem społecznym. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami i oczekiwaniami społecznymi. Skuteczne wsparcie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin w których występują deficyty w tym zakresie. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków, jednak wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Jednym z rozwiązań służących temu celowi w systemie pomocy społecznej jest możliwość uzyskania wsparcia asystenta rodziny przez rodziny które przeżywają trudności w różnych aspektach swojego życia. Głównym zadaniem asystenta jest wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz kształtowanie umiejętności członków rodziny w zakresie znajdowania rozwiązań trudności życiowych. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi jej stworzenie optymalnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego dla dzieci. Asystent wspiera rodziny w bardzo trudnej sytuacji życiowej, takie na które społeczeństwo patrzy niechętnie, nie mając nadziei na ich zmianę oraz takie, które same nie mają nadziei na odmianę losu. Pracując z nimi pomaga im wzbudzić w sobie wiarę, że odzyskają kontrolę nad własnym życiem. Dzięki pozytywnym zmianom jakie zachodzą w rodzinie bezpieczniejsze i bardziej rozwojowe staje się życie dzieci. Jednak najważniejsze w działaniach asystenta jest samo zaangażowanie rodziny, bez którego nie jest możliwa skuteczna pomoc.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 stanowi realizację dyspozycji ustawowej zawartej w art. 176 pkt1 i 179 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Padew Narodowa.

II. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Gmina Padew Narodowa położona jest w Kotlinie Sandomierskiej, w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim.

W skład Gminy wchodzi 12 sołectw: Babule, Domacyny, Kęblów, Padew Narodowa, Piechoty, Pierzchne, Przykop, Roźniaty, Wojków, Zachwiejów, Zaduszniaki, Zarównie.

Na potrzeby niniejszego Programu opracowano kartę diagnozy zawierającą informacje dotyczące mieszkańców z terenu Gminy Padew Narodowa. Karta diagnozy służy do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz do określenia celów pracy z rodziną.

Tabela nr 1. Karta diagnozy

Wyszczególnienie	Lata	
	2018	2019
Liczba mieszkańców Gminy Padew Narodowa	5450	5453
Liczba dzieci zamieszkałych Gminę do 18 roku życia	1111	1113
Liczba osób bezrobotnych	109	119
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	157	182
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	407	366
Liczba świadczeń wychowawczych	7166	8914
Liczba świadczeń Dobry Start	672	667
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	13	12
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	0	0
Liczba rodzin korzystających z KDR	7	99
Liczba rodzin objętych procedurą przeciwdziałania przemocy w rodzinie "Niebieskie Karty"	29	27
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych	55	43
Liczba dzieci korzystających z zasiłków szkolnych	0	0
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Padew Narodowa przebywających w pieczy zastępczej;		
- rodziny zastępcze	1	1
- placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	2
Liczba asystentów rodziny	2	2
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	6	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018 i 2019.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej, w podziale na przyczyny korzystania z pomocy.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2018-2019

Powody trudnej sytuacji życiowej	2018		2019	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach

Ubóstwo	25	80	68	165
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	16	91	17	92
Bezrobocie	44	151	40	115
Niepełnosprawność	34	75	37	68
Długotrwała choroba	28	79	27	68
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	50	203	74	221
w tym:				
rodziny niepełne	8	26	8	27
wielodzietne	12	63	10	54
Przemoc w rodzinie	6	13	0	0
Alkoholizm	1	3	3	9
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	6	2	2
Zdarzenia losowe	3	5	1	1
Kłęska żywiolowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo, a w następnej kolejności: bezrobocie i długotrwała choroba lub niepełnosprawność. Znaczną liczbę stanowią rodziny wieloproblemowe, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest najczęstszą przyczyną trudności w pełnieniu prawidłowych ról społecznych i rodzicielskich.

Tabela nr 3. Typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2018-2019.

Rodziny	Rok	
	2018	2019
Ogółem	249	270
w tym z dziećmi	124	85
1	30	13
2	45	40
3	44	25
4	4	6
5	0	0
6	0	0
7 i więcej	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018 i 2019.

Z powyższej tabeli wynika, że dominującą grupę stanowią rodziny z jednym, dwojgiem i trojgiem dzieci.

Tabela nr 4. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej na terenie Gminy Padew Narodowa

Rodzaj udzielonego wsparcia	Praca socjalna		Asystent rodziny		Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy Robocze	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	225	218	6	5	29	27
Wzmocnienie roli i funkcji rodziny	176	181	6	6	29	27
Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny	52	61	6	5	9	6
Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny	17	15	6	5	29	27
Pomoc w integracji rodziny	9	7	6	6	29	27
Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny	31	39	6	5	29	27
Dążenie do reintegracji rodziny	176	181	6	5	29	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018 i 2019

Tabela pokazuje działania podejmowane w celu zmniejszenia deficytów w środowiskach rodzinnych. Współfinansowanie przez Gminę pobytu dziecka w pieczy zastępczej wynosi:

- a) w pierwszym roku 10%
- b) w drugim roku 30%
- c) w trzecim roku i następnych 50%.

Tabela nr 5. Typy rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2018-2019.

Rodziny	Rok	
	2018	2019
Ogółem	6	6
w tym o liczbie dzieci:		
1	2	2
2	2	1
3	1	1
4 i więcej	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018 i 2019

Ważnym zadaniem Gminy jest wspieranie rodzin i kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej i niepowodzeniach położniczych. Wiąże się to z udzielaniem informacji w zakresie rozwiązań i programów wspierających rodzinę, możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny oraz finansowego.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Padew Narodowa przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, a które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad nimi.

Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest pomoc rodzinom zamieszkującym na terenie Gminy Padew Narodowa w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- I. Profilaktyka i interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcją i dysfunkcyjnych.
- II. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzinom o niskim statusie materialnym.
- III. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
- IV. Rozwój kompetencji kadry zajmującej się wspieraniem rodziny.

Zadania:

ZADANIE	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY	WSKAŹNIKI REALIZACJI
I. PROFILAKTYKA I INTERWENCJA W RODZINACH ZAGROŻONYCH DYSFUNKCJĄ I DYSFUNKCYJNYCH			
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Powody udzielania pomocy . Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
Współpraca interdyscyplinarna w celu wypracowania wspólnych działań	2021-2023	Gmina Padew Narodowa, OPS , szkoła, policja, kuratorzy , pedagodzy	Liczba podjętych interwencji Liczba osób/uczniów objętych wsparciem

profilaktycznych i naprawczych		szkolni, poradnie pedagogiczno-psychologiczne	
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Liczba rodzin objętych wsparciem
Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2021-2023	OPS Padew Narodowa, Zespół Interdyscyplinarny policja, szkoła, kuratorzy, pedagodzy	Liczba założonych Niebieskich Kart. Monitoring środowisk rodzin zagrożonych przemocą. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych
Zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej, medycznej	2021-2023	Gmina Padew Narodowa, OPS Padew Narodowa, placówki oświatowe, PCPR Mielec, Policja, placówki ochrony zdrowia Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi/ udzielone wsparcie
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez działania o charakterze sportowo-rekreacyjnym i kulturalno-oświatowym	2021-2023	Gmina Padew Narodowa, GOK, kluby sportowe, szkoła, org. pozarządowe	Liczba i rodzaj działań na rzecz rodziny oraz dzieci i młodzieży.
Zabezpieczenie środków na pobyt w pieczy zastępczej	2021-2023	Gmina Padew Narodowa, OPS Padew Narodowa	Kwota zabezpieczonych środków finansowych . Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
II. ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB SOCJALNO - BYTOWYCH RODZINOM O NISKIM STATUSIE MATERIALNYM			
Informowanie o możliwych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi na terenie gminy	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Liczba rodzin
Zapewnienie pomocy	2021-2023	Gmina Padew	Liczba osób i rodzin

materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia		Narodowa, OPS Padew Narodowa	korzystających z poszczególnych form pomocy finansowej.
Objęcie dożywianiem w szkole potrzebujących dzieci	2021-2023	OPS Padew Narodowa, Gmina Padew Narodowa, szkoły, przedszkola	Liczba dzieci korzystających z posiłków
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2021-2023	OPS Padew Narodowa, pedagodzy szkolni	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem
Podejmowanie działań na rzecz rodzin wielodzietnych - wydawanie Kart Dużej Rodziny	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny
III. POPRAWA JAKOŚCI OPIEKI SPRAWOWANEJ PRZEZ BIOLOGICZNYCH RODZICÓW			
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2021-2023	OPS Padew Narodowa, szkoły	Liczba rodzin objętych pomocą
Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem, pomoc w kierowaniu/ kierowanie osób uzależnionych na leczenie	2021-2023	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, OPS Padew Narodowa	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych/leczenie
Zapewnienie wsparcia rodzinom z deficytami poprzez przydzielenie asystenta rodziny	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny
IV. ROZWÓJ KOMPETENCJI KADRY ZAJMUJĄCEJ SIĘ WSPIERANIEM RODZINY			
Udział w szkoleniach, kursach, seminariach, warsztatach podnoszących kwalifikacje realizatorów programu	2021-2023	OPS Padew Narodowa, GKRP Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny	Liczba przeszkolonych osób
Integrowanie działań pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodziny	2021-2023	OPS Padew Narodowa	Liczba podjętych wspólnych działań

Zakładane rezultaty podjętych działań:

- zintegrowanie działań na rzecz rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- poszerzenie wiedzy instytucji na temat rodzin wymagających pomocy;
- dobór form pomocy dostosowanych do potrzeb;
- podniesienie skuteczności działań pomocowych;

- podniesienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców;
- aktywizacja społeczna i zawodowa rodziców.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Realizatorzy Programu:

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Padew Narodowa realizują podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny powinny współpracować:

- Urząd Gminy w Padwi Narodowej
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej
- Szkoła Podstawowa w Padwi Narodowej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
- Komisariat Policji w Tuszowie Narodowym
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Padwi Narodowej
- Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Padwi Narodowej
- Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu
- Placówki ochrony zdrowia.

Odbiorcy Programu:

- rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Padew Narodowa, które z różnych przyczyn przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- rodziny, w których władza rodzicielska została odebrana lub ograniczona,
- rodziny dysfunkcyjne z terenu Gminy, w tym zagrożone wykluczeniem społecznym.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Padew Narodowa na lata 2021-2023:

- 1) środki własne z budżetu samorządu lokalnego;
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa;
- 3) środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Padew Narodowa jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy konkretne działania mają być kontynuowane, wzmożone czy zmodyfikowane. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena

zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawia potrzeby związane realizacją zadań. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany wraz ze sprawozdaniem z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej w terminie do 31 marca każdego roku.

VIII.PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Padew Narodowa jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Gminy oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności, przy wykorzystywaniu własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Powodzenie w zakresie realizacji programu będzie zależeć od współpracy między rodziną, podmiotami udzielającymi wsparcia rodzinom i dzieciom w tych rodzinach oraz podejmowania odpowiednich działań.